Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2005–2006

27 728 Wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de invoering van een leerlinggebonden financiering en de vorming van regionale expertisecentra (regeling leerlinggebonden financiering)

21 860 Weer samen naar school

Nr. 88 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 januari 2006

Tijdens de begrotingsbehandeling op 1 december jl. (Handelingen der Kamer II, vergaderjaar 2005–2006, nr. 29, blz. 1939–1996) heb ik toegezegd u voor het AO over de Vernieuwing van de zorgstructuren in het funderend onderwijs te informeren over de verkleining van de groepsgrootte in het ZMLK. In deze brief wordt, na een korte schets van de situatie een aantal uitwerkingsrichtingen gepresenteerd. Vervolgens wordt verslag gedaan van de resultaten van de bespreking van de gepresenteerde opties met de WEC-raad.

Begin februari 2005 is een motie ingediend door de heer Slob c.s. (Kamerstukken 2004/ 2005, 21 860, nr. 77) waarin de regering wordt verzocht de groepsgrootte in het ZMLK te verkleinen. In reactie hierop heb ik aangegeven hiervoor geen middelen te hebben. In de Uitwerkingsnotitie van april is een tabel opgenomen waarin is aangegeven hoeveel het kost om de groepsgrootte in het VSO-ZMLK te verkleinen (prijsniveau 2004). Volgens deze tabel bedragen de kosten voor een verkleining van 12 naar 7 leerlingen per groep € 15 miljoen.

Tijdens de APB in september over de rijksbegroting 2006 is, via de motie Verhagen € 15 miljoen vrijgemaakt voor de verkleining van de groepsgrootte in het VSO- ZMLK. In mijn brief van 18 november 2005 (TK 30 300 VIII, nr. 81) aan de Kamer heb ik aangegeven op welke wijze ik uitvoering wil geven aan de motie Verhagen. De groepsgrootte in het VSO-ZMLK wordt verlaagd van 12 naar 7 leerlingen. De groepsgrootte in het SO-ZMLK blijft 12 leerlingen. Het bekostigingsbesluit WEC wordt vanaf 1-8-2006 gewijzigd voor het VSO-ZMLK. Voor de periode 1-1-2006 tot 1-8-2006 wordt aanvullende formatie toegekend op basis van een ministeriële regeling op grond van artikel 117, derde lid van de WEC.

KST94195
0506tkkst27728-88
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2006

Tijdens de behandeling van de onderwijsbegroting op 1 december 2005 is gevraagd om de klassenverkleining ook te laten gelden voor SO-ZMLK-scholen zonder vso-afdeling, waar wel leerlingen ouder dan 12 jaar naar school gaan.

Ik heb in het overleg met de Kamer aangegeven dat de uitvoering van deze wens betekent dat bij deze SO-ZMLK-scholen eigenlijk vso-afdelingen gesticht moeten worden. Stichting van deze afdelingen kan alleen wanneer de buitenwerkingsstelling van de planprocedure WEC hiervoor ongedaan wordt gemaakt. Dit vraagt om wetswijziging, die op zijn vroegst per 1-8-2007 in werking kan treden.
In verband met deze wetswijziging kan worden opgemerkt dat ook in andere soorten speciaal onderwijs leerlingen ouder dan 12 jaar naar speciale scholen gaan. Dit betreft met name scholen voor langdurig zieke leerlingen in cluster 4 en scholen voor meervoudig gehandicapte leerlingen. Overwogen zal moeten worden om ook voor deze onderwijssoorten de inrichting van VSO-afdelingen toe te staan. Criterium bij deze afweging is of voor deze leerlingen een specifiek VSO-aanbod ingericht kan worden, waarvoor de extra bekostiging noodzakelijk is. Zeker bij de mg-leerlingen dient de vraag gesteld te worden of een specifiek VSO-aanbod aan de orde is. De beantwoording van deze vraag bepaalt de extra kosten die gemoeid zijn met het openstellen van de planprocedure voor de stichting van nieuwe VSO-afdelingen.

Wat betreft de extra kosten ligt de situatie als volgt: De meerkosten van de groepsverkleining voor het ZMLK bedragen per leerling € 2200,–. Op 1 oktober 2004 stonden ruim 1000 leerlingen van 13 jaar en ouder ingeschreven in SO-ZMLK-scholen waaraan geen VSO-afdeling is verbonden. De extra kosten om de groepsgrootte voor deze leerlingen te verkleinen bedragen daarmee ruim € 2,2 mln. Het is lastig een schatting te maken van de meerkosten van het stichten van VSO-afdelingen in de andere onderwijssoorten. Bij de begrotingsbehandeling heb ik een bedrag genoemd van € 5,7 mln. Daarbij ben ik uitgegaan van de volgende aannames. De belangrijkste meerkosten ontstaan in het LZ cluster 4. Bij sommige onderwijssoorten is het aantal twaalf-plussers zo klein per school dat stichting van vso-afdelingen niet in de rede ligt. Voor het MG-onderwijs zullen geen aparte VSO-afdelingen gesticht worden. Bij berekening van € 5,7 mln. is alleen uitgegaan van leerlingen ouder dan 12 jaar. In de praktijk kunnen ook leerlingen die 12 jaar zijn, ingeschreven worden in de VSO-afdeling. Het aantal leerlingen van 12 jaar ligt in dezelfde orde van grootte als het aantal leerlingen ouder dan 12 jaar. Als de helft van het aantal 12 jarigen wordt ingeschreven in de VSO-afdeling stijgen de kosten met 50%. Globaal komen de meerkosten dan op ruim € 8 mln.

Wat betreft de dekking van de extra kosten heb ik bij de begrotingsbehandeling aangegeven dat er binnen de begroting geen vrije ruimte is om de extra kosten te financieren. Dit betekent dat financiering moet plaatsvinden door herschikking binnen de begroting.

Overleg met de WEC-raad

Tijdens de begrotingsbehandeling heb ik gezegd dat er bij mij de bereidheid bestaat om samen tot een oplossing te komen. Daartoe is overleg gevoerd met de WEC-raad. In dit overleg is een aantal varianten besproken om tot een oplossing te komen. Deze varianten die aan de WEC-raad zijn voorgelegd, zien er als volgt uit:

1. Herverdeling van het beschikbare budget
   In deze variant wordt uitgegaan van het beschikbare bedrag van € 15 mln. Dit bedrag wordt opnieuw verdeeld tussen het VSO-ZMLK en het SO-ZMLK. De groepsgrootte in het VSO ZMLK gaat niet terug naar 7

leerlingen maar naar 9 leerlingen. De middelen die hierdoor niet nodig zijn voor het VSO-ZMLK worden ingezet om extra formatie toe te kennen aan de SO-ZMLK-scholen met leerlingen van 13 jaar en ouder. Voorwaarde is wel dat de SO-ZMLK-scholen voor deze leerlingen specifiek arbeidsmarkt gerichte programma's ontwikkelen. Deze variant leidt tot extra formatie bij de SO-ZMLK-scholen, waardoor extra uitvoeringslasten ontstaan. Deze variant betekent een wijziging ten opzichte van de aanpak die ik voorgesteld in de brief van 18 november jl. aan de Kamer.

2. Aanvullende regeling SO-ZMLK
   In deze variant wordt vastgehouden aan de inzet om de groepsgrootte in het VSO-ZMLK te verlagen naar 7 leerlingen. In deze variant wordt voor SO-ZMLK-scholen de mogelijkheid geopend om aanvullende bekostiging toe te kennen voor leerlingen van 13 jaar en ouder om daarmee arbeidsmarkt gerichte programma's mogelijk te maken voor deze leerlingen. Uitgegaan wordt van een extra toekenning van € 2200,– per leerling. Er wordt afgezien van openstelling van de planprocedure. De regeling zal echter een tijdelijk karakter hebben in het licht van de vernieuwing van de zorgstructuren in het funderend onderwijs. Met deze aanvullende regeling zijn meerkosten gemoeid van globaal € 2,2 mln.
   Ten tijde dat de varianten werden voorgelegd aan de WEC-raad waren deze middelen niet beschikbaar. Als dekking is daarom voorgesteld de meerkosten van deze variant te realiseren uit een aanpassing van de bekostiging bij alle (V)SO-scholen ter grootte van ongeveer 0,28%. Het verdient de voorkeur deze aanpassing in de bekostiging pas in te laten gaan in het schooljaar 2007–2008 in verband met de invoering van lumpsumbekostiging in het schooljaar 2006–2007. Deze variant leidt overigens ook tot extra regelgeving en uitvoeringslasten.
3. De planprocedurele variant
   Deze variant sluit aan op hetgeen ik in de Kamer heb gezegd. In deze variant wordt de WEC gewijzigd waardoor stichting van VSO-afdelingen bij de SO-scholen mogelijk wordt. Deze wetswijziging kan op zijn vroegst 1 augustus 2007 in werking treden. De meerkosten zouden preciezer geraamd moeten worden op basis van een onderzoek bij de SO-scholen naar de behoefte om VSO-afdelingen te stichten. Voorlopig wordt uitgegaan van de geraamde meerkosten van € 8 mln. voor personeel en materieel. Als dekking is daarom voorgesteld om bij alle (V)SO-scholen een aanpassing van de bekostiging te realiseren ter grootte van ongeveer 1,1% met ingang van 1 augustus 2007. Deze aanpassing levert een opbrengst op van ongeveer € 8 mln. op jaarbasis.

Reactie WEC-raad

In reactie op deze varianten heeft de WEC-raad te kennen gegeven een voorkeur te hebben voor de derde variant (de planprocedurele variant). Om de periode tot de wetswijziging is gerealiseerd te overbruggen, verzoekt de WEC-raad om variant twee (aanvullende regeling SO-ZMLK) toe te passen. De WEC-raad heeft daarbij aangegeven dat zij betreurt dat binnen de begroting geen middelen zijn gevonden om ook voor de leerlingen in het SO-ZMLK tot een oplossing te komen.

Voorstel

Zoals ik tijdens de begrotingsbehandeling heb aangegeven, ben ik bereid om de voorbereidingen voor een wetswijziging in gang te zetten. Dit betekent dat voor SO-scholen de mogelijkheid wordt geopend om een VSO-afdeling in te richten. De behoefte van SO-scholen om een VSO-afdeling in te richten worden onderzocht, op grond waarvan een

nauwkeuriger raming van de kosten kan worden gemaakt. Voorts zal ik dit onderwerp meenemen in de begrotingsvoorbereiding 2007. Indien uit de begrotingsvoorbereiding blijkt dat geen middelen kunnen worden vrijgemaakt voor de inrichting van nieuwe VSO-afdelingen, dan zal dekking gerealiseerd moeten worden door een aanpassing van de bekostiging van het (v)so van ca. 1,1%. Het streven is de wetswijziging in te laten gaan per 1 augustus 2007.
Om de periode tot de invoering van de wetswijziging te overbruggen wordt een aanvullende regeling opgesteld. Op grond van deze regeling kunnen SO-ZMLK-scholen die een VSO-programma verzorgen aanvullende bekostiging aanvragen voor leerlingen ouder dan 12 jaar. Voor de dekking van deze regeling heb ik dekking gevonden binnen de lopende begroting. Daar het gaat om aan aanvullende bekostiging kan deze regeling per augustus 2006 inwerkingtreden.

Graag wil ik op 2 februari a.s., tijdens het Algemeen overleg over de vernieuwing van de zorgstructuren met u van gedachte wisselen over de gepresenteerde varianten.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. J. A. van der Hoeven